TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Tăng sĩ Phật giáo châu Á thăm các di tích di sản Gandhara tại Islamabad

ISSN: 2734-9195 15:13 26/11/2026

Đối thoại hướng tới tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực bảo tồn di sản, nghiên cứu, kết nối quốc tế, tạo thuận lợi cho hoạt động tham quan và hành hương, phát triển du lịch...

Ngày 17/11, đoàn đại biểu gồm các vị cao tăng, tăng sĩ và học giả Phật giáo đến từ nhiều quốc gia châu Á đã đến thăm Bảo tàng Islamabad và hang động lịch sử Shah Allah Ditta, trong khuôn khổ Đối thoại Chiến lược Gandhara năm 2026 diễn ra trong ba ngày.

Đối thoại được tổ chức với chủ đề **"Hướng tới một tương lai chung"** (*Towards a Shared Future*), tập trung thúc đẩy hợp tác quốc tế trong công tác bảo tồn, quảng bá và nâng cao sự công nhận trên toàn cầu đối với di sản Phật giáo Gandhara – di sản văn hóa chung có ý nghĩa quan trọng đối với nhiều quốc gia.

Các vị sư và học giả Phật giáo quốc tế đã đến thăm Bảo tàng Islamabad và hang động Shah Allah Ditta trong khuôn khổ

Đối thoại Chiến lược Gandhara 2026.

Đoàn đại biểu có sự tham gia của đại diện Phật giáo và giới học giả đến từ Thái Lan, Lào, Việt Nam, Nhật Bản, Campuchia, Sri Lanka, Hàn Quốc và Bangladesh. Sáng kiến này do ông Imran Shauket, Điều phối viên Tổ công tác về Gandhara trực thuộc Thủ tướng Pakistan, chủ trì triển khai.

Tại Bảo tàng Islamabad, các vị lãnh đạo Phật giáo đã tham quan bộ sưu tập hiện vật di sản Phật giáo Gandhara, trong đó có những pho tượng Phật cổ, các di vật Phật giáo và hiện vật khảo cổ có giá trị lịch sử. Bộ sưu tập phản ánh vị trí đặc biệt của vùng đất này như một trong những trung tâm hình thành và phát triển sớm của nghệ thuật, triết học và học thuật Phật giáo.

Đoàn cũng tham dự chương trình trình chiếu kỹ thuật số tương tác tại bảo tàng, mang đến cái nhìn tổng quan sinh động về lịch sử và những giá trị di sản văn hóa lâu đời của Gandhara.

Tiếp đó, đoàn đến thăm hang động Shah Allah Ditta - một địa điểm di sản khảo cổ và văn hóa quan trọng, gắn liền với dấu ấn Phật giáo trong lịch sử khu vực. Chuyến thăm giúp các vị chức sắc, tăng sĩ và học giả Phật giáo trực tiếp tìm hiểu giá trị lịch sử, ý nghĩa tâm linh của di tích, đồng thời có thêm góc nhìn sâu sắc về di sản Phật giáo tại Pakistan.

Bà Tanzeela Sabahat, Vụ trưởng thuộc Bộ phận Di sản Quốc gia và Văn hóa, đã tháp tùng đoàn trong các chuyến tham quan.

Các hoạt động tham quan nằm trong khuôn khổ rộng lớn hơn của Đối thoại Chiến lược Gandhara, sự kiện quy tụ các đại diện lãnh đạo Phật giáo quốc tế, học giả tôn giáo, chuyên gia và các bên liên quan tại Pakistan. Đối thoại hướng tới tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực bảo tồn di sản, nghiên cứu, kết nối quốc tế, tạo thuận lợi cho hoạt động tham quan và hành hương, phát triển du lịch cũng như thúc đẩy sự tham gia của cộng đồng địa phương vào công tác gìn giữ di sản.

Được tổ chức dưới sự chủ trì của ông Imran Shauket, sự kiện kéo dài ba ngày bao gồm phiên khai mạc tại Bộ Ngoại giao Pakistan cùng các phiên thảo luận chuyên đề về tạo điều kiện thuận lợi cho du khách và khách hành hương dựa trên nền tảng tín ngưỡng, bảo tồn di sản, nâng cao vị thế của Gandhara trên trường quốc tế, các bản thảo kinh sách cổ, cơ sở hạ tầng du lịch và vai trò quản lý, gìn giữ di sản của cộng đồng địa phương. Đối thoại sẽ bế mạc tại Bộ phận Di sản Quốc gia và Văn hóa.

Ông Imran Shauket cho biết sáng kiến này thể hiện cam kết của Pakistan trong việc tăng cường gắn kết với cộng đồng Phật giáo quốc tế, đồng thời giới thiệu Gandhara như một di sản văn minh chung của nhân loại. Theo ông, Gandhara có thể trở thành nhịp cầu kết nối ngoại giao văn hóa, thúc đẩy sự thấu hiểu giữa các tôn giáo và mở rộng hợp tác quốc tế.

Theo: **peakpoint.pk**/Chuyển ngữ: **Thường Nguyên**

Nguồn: https://www.peakpoint.pk/en/asian-buddhist-monastics-explore-gandhara-heritage-sites-in-islamabad/

Chú giải thuật ngữ:

- **Gandhara (Càn-đà-la):** Vùng đất cổ nằm ở khu vực tây bắc tiểu lục địa Ấn Độ, nay thuộc Pakistan và một phần Afghanistan. Đây từng là trung tâm Phật giáo lớn, nổi tiếng với nghệ thuật điêu khắc, kiến trúc và những thành tựu văn hóa Phật giáo đặc sắc.

- **Di sản Phật giáo Gandhara (Gandharan Buddhist Heritage):** Những giá trị văn hóa, lịch sử và tôn giáo gắn với sự hình thành, phát triển của Phật giáo tại vùng Gandhara, bao gồm tượng Phật, di vật, kiến trúc, di tích khảo cổ và các tư liệu cổ.

- **Đối thoại Chiến lược Gandhara (Gandhara Strategic Dialogue):** Diễn đàn đối thoại quốc tế nhằm thúc đẩy hợp tác trong bảo tồn, nghiên cứu, quảng bá và phát huy giá trị di sản Gandhara.

- **Hang động Shah Allah Ditta (Shah Allah Ditta Caves):** Quần thể hang động lịch sử và khảo cổ nằm tại Islamabad, Pakistan, gắn với những dấu tích văn hóa, tôn giáo cổ xưa của khu vực, trong đó có di sản Phật giáo.

- **Ngoại giao văn hóa (Cultural Diplomacy):** Hoạt động sử dụng các giá trị văn hóa, lịch sử, nghệ thuật và tôn giáo nhằm tăng cường sự hiểu biết, giao lưu và hợp tác giữa các quốc gia, cộng đồng.

- **Bảo tồn di sản dựa vào cộng đồng (Community Stewardship):** Cách tiếp cận đề cao vai trò và trách nhiệm của cộng đồng địa phương trong quản lý, bảo vệ, gìn giữ và phát huy giá trị di sản.

- **Bản thảo kinh sách cổ (Sacred Manuscripts):** Các văn bản, bản chép tay cổ có nội dung tôn giáo, tín ngưỡng hoặc triết học, mang giá trị lịch sử và văn hóa.